

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Subsect. 1. Rationibus probatur nostra sententia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

SUBSECTIO I.

Rationibus probatur nostra sententia.

9 **P**rimo, quia omnis entitas creata, cui nihil deficit, ex sua integritate, & complemento, & est opus perfectissimi artificis est perfecta, & bona; sed relatio secundum quod relatio est, & quantum existit à parte rei est entitas, cui nihil deficit ex proprio complemento, & integritate, & est opus Dei perfectissimi Artificis: ergo est bona, & perfecta entitas; maior est certa, quia nihil est bonum, & perfectum, nisi quod ex integra parte est tale; ideo homo dicitur perfectus in ratione hominis, & qualitas dicitur bona, & perfecta, quia nihil deficit ex ijs, quæ pertinent ad complementum, & integritatem illorum: ergo illa entitas dicitur perfecta, cui nihil deficit ad proprium complementum, & integritatem; unde ut ait D. Dionis. bonum est ex integra causa, malum autem ex quocunque defectu, id est bonum, & perfectum est, quod ex omni parte integrum est, & nihil deficit ad talem integritatem, & complementum. Secunda pars illius maioris est clara, quia opus perfectissimi artificis debet secundum exigentiam propriam proprium conceptum, & capacitatem assimilari artificis: ergo si perfectus est artifex, perfectum debet esse opus quantum rei natura exigit, præcipue si sapientissime, & data opera fiat ab illo. Minor prima, & præcipua patet quoad secundam partem; quia omne ens creatum est opus Dei perfectissimi artificis; sed relatio est ens creatum participatum, & productum à Deo: ergo est opus Dei perfectissimi artificis. Prima pars illius minoris sic probatur, quia cui nullum prædicatum essentiale & existentielle deficit, nihil deficit, quod pertinet ad complementum, & integritatem illius, sed relationi nullum prædicatum essentiale deficit, quia omnia identificantur inter se, unde aut omnia debent deficere aut nullum, & idem est de existentia, quia existentia relationis est indivisibilis, & simplex quia est existentia relationis quæ simplex, & indivisibilis entitas est; sed id, quod indivisibile est, aut totum datur, aut nihil: ergo in relatione existente nihil existentie deficit, quia tota, & adæquata essentia relationis actuata per existentiam existit à parte rei, aliàs aliquid essentia relationis esset in statu pure possibilitatis, & aliquid in statu actualitatis, & existentia; quod est impossibile, in existentia simplici, ut dixi, & carente partibus. Item non deficit aliquid inhærentie, seu vnionis ad subiectum, siquidem tota entitas relationis vnita manet proprio fundamento, neque aliquid relationis manet inuitum quod est impossibile, tum quia relatio est modus, & modus nec diuinitus potest esse separatus à subiecto; tum etiam quia licet esset res naturaliter quando est accidentis, non potest esse separata à subiecto, ut videre est in accidentibus Eucharistiæ, quæ solum supernaturaliter, & per miraculum diuina manent à subiecto.

10 Ergo nihil deficit relationi ex ijs, quæ pertinent ad adæquatam integritatem relationis, & complementum illius, quia in relatione triplex tantum est formalitas complens, & constituens relationem, prima essentialis, secunda existentialis, tertia, quæ ad hanc sequitur, quæ est inhærentia.

R.P. Iudeph. de Penafiel, Theol. Schol. Tom. I.

tia (præter has autem nihil reperitur, quod integret relationem, & constituat illam in statu completo, suæque naturæ proportionato) sed ex his nulla deficit in relatione: ergo nihil deficit, quod pertineat ad complementum, integritatem, & perfectionem relationis.

Vegetur, ac declaratur amplius: Nam inter Theologos quæritur, & interrogatur, vtrum Angelus potuerit peccare in primo instanti suæ creationis: & Thomistæ adhuc de potentia Dei absoluta negant, potuisse peccare, & reliqui dicunt naturaliter, & de facto non peccasse, & reddunt rationem, quia cum Angeli tanquam opus à perfectissimis manibus Dei proficerentur in primo instanti, maxime conueniens fuit, ut nullo defectu etiam à propria Angelorum libertate originem ducente laborarent, quo magis patet, & splenderet perfectio, & excellentia tanti artificis. Item ipsi interrogant, an materiale peccati sit bonum? & omnes vno ore fatentur, excepto vno, vel altero peccatum solum pro formali esse malum, pro materiali autem bonum; cuius rationem volentes tribuere, nullam reddunt, nisi Deum concurrere ad materiale peccati, formalitatem autem soli creaturæ imputari, quia malum, ut malum eo modo, quo peccatum est non oritur à Deo: atqui relatio est opus Dei, quia ipsam immediate producit sapientia, & omnipotentia Dei: ergo relatio est bona, ac proinde dicitur secundum suam rationem formalem perfectionem, & bonitatem.

Ideoque merito ait Pater Suarez, quo modo intelligi potest ens reale sine aliqua reali perfectione; nam quæ ratione aliquis finxerit, posse hoc intelligi in entitate relativa, poterit aliquis idem fingere in qualibet entitate accidentali, vel etiam in quolibet modo reali quod nimirum nullam dicat perfectionem, etiam si reale aliquid sit, quod tamen in vniuersum concedere de omnibus accidentibus, aut modis realibus omnino falsum est, nec potest sufficiens ratio differentie assignari inter relationem, & alios modos, si supponamus relationem esse veram rem, seu realem modum; nam licet relatio dicat ordinem ad terminum, tamen secundum totum id, quod est, afficit subiectum, & inest illi, unde nihil iuvat illa distinctio de relatione secundum esse in, vel secundum esse ad, nam si esse ad sit verum, ac reale, necesse est, quod afficiat subiectum, quod refert ad terminum; unde sicut relatio etiam secundum esse ad ponit in subiecto aliquid reale, ita etiam ponit aliquid bonitatis vel perfectionis, neque est verum relationem secundum esse ad, præscindere ab esse in, sicut non præscindit ab esse entis, & accidentis; quia illud esse in, est transcendens ad omnia accidentia, & modos eorum, neque etiam est verum esse ad abstrahere à reali, & rationis, nisi voce tantum; nam relatio rationis absolute, & vere non est relatio: ergo si relatio est verum ens reale suo modo integrum, & perfectum, & vere productum à perfectissimo artifice Deo sapientissime, & perfectissime operante, erit sine dubio bona, & perfecta.

Confirmatur ex creatis; nam quotiescunque videmus artificem creatum excellentem, apprimeque callentem artis magisterium, aliquid operari sine dubio experimur, quodcunque opus maxima perfectione operari, ut in omnibus etiam minutissimis operibus clarissime pateat, omnes alios superare artis perfectione, ne minus perfecto opere, aut

defectuoso honor, & gloria tanti artificis, aliquomodo minuatur, extenuetur, & deflorescat in discrimineque, & periculo versetur; ex quo inter omnes Hispanos vagatur tritum illud axioma vulgate; *el hombre de opinion y fama ha de temblar de hazer obra por minima que sea, conque desfaesca de el buen nombre y se desdore en la opinion, que ha adquirido*, quod ut maxime rationi consonum inter prudentes viros maxime commendatur, ratione cuius tenuunt brevi tempore quidquam operari, unde quando ipsis aliquod opus commendatur, multum temporis intervallum exigunt ne opus aliquomodo imperfectum evadat, quo suo honori, & famæ consulunt; atqui Deus est summus & perfectissimus artifex, omniaque propter suam gloriam operatur: ergo in omnibus etiam minutissimis operibus effectibusque suæ perfectionis excellentiam debet ostendere; sed relatio creata quatenus creatura est opus Dei: ergo in sua ratione formalis debet continere perfectionem sibi, tantoque ipsius artificis debitam.

SVBSECTIO II.

Alia rationes ponuntur.

¹⁴ Omnis entitas creata convenit cum Deo in ratione entis realis, & relatio convenit in ratione entis realis respectivi, & talis convenientia, ut late in metaphysica probatum manet, est univoca; atqui in nullo potest Deus univocè convenire cum aliquo, quin sit bonum, & perfectum illud, in quo convenit, quia talis convenientia est secundum prædicata, quæ formaliter reperiuntur in Deo; sed quidquid formaliter reperitur in Deo, dicit perfectionem, quia Deus undequeque, & adæquate est perfectus; atqui Deus convenit univocè cum relationibus creatis in ratione entis realis respectivi: ergo ratio entis realis respectiva est ratio secundum se perfecta; sed in relatione quatenus relatio est, datur formaliter ratio entis realis respectivi: ergo in relatione datur perfectio formaliter. Virgetur, ideo dicimus, in homine dari perfectionem sibi debitam, quia in homine datur formalitas entis realis substantialis, cuius similis univocè formaliter datur in Deo; nam si quidquid est in Deo formaliter est perfectio, ex eo quod Deus adæquate, & totaliter sit perfectus, evidenter sequitur, quidquid reperitur realiter in homine univocè simpliciter, & absolute, simile, & conveniens cum eo prædicato, quod formaliter reperitur in Deo, esse perfectionem; sed in relatione datur ratio entis realis respectivi formaliter, quæ univocè, simpliciter, & absolute convenit cum prædicatis formaliter repertis in Deo: ergo talis ratio est perfecta in relatione; ratione cuius dixit D. Thomas 1. p. q. 5. art. 1. omne ens in quantum est actu esse perfectum, quia actualitas dicit perfectionem respectu potentialitatis, unde comparata relatio realis intrinseca cum denominatione extrinseca, maxima perfectio est; quare si comparemus maternitatem formalem B. Virginis cum esse dextro, vel cum esse viso in pariete, perfectior, & excellentior est talis maternitas, quod etiam cæci fatebuntur sine dubio, imo perfectior est maternitas formalis B. Virginis, quam albedo, nigredo, & aliæ entitates huiusmodi, imo quam multæ qualitates spirituales, ut v. g. vbi quod habet anima separata in hoc, vel illo loco; quis enim poterit in

dubium revocare, an esse matrem formaliter Dei in Virgine, sit perfectio maxima.

Atqui maternitas formalis est relatio formaliter secundum ultimum relationis: ergo relatio creata secundum ultimum illius dicit perfectionem.

Dices, talem maternitatem secundum quod maternitas est, non dicere perfectionem in se, sed in generatione, ex vi cuius resultat.

Sed contra, quia quando aliquis est effectus naturaliter, & necessario resultans, aut dimanans ab aliqua causa perfecta secundum omnem rationem sibi debitam participat perfectionem à causa; sed relatio maternitatis Virginis resultat, aut dimanat, ut ita dicam, naturaliter, & necessario omnino ex vi generationis Virginis in Christum secundum omnem integritatem, & complementum tam essentielle, quam existentielle debitum relationi: ergo participat à generatione perfectionem sibi debitam; sicut quia lux est causa necessaria alterius lucis, & est in se perfecta altera lux, quæ dimanat ab ipsa naturaliter, & necessario participat perfectionem sibi debitam ab illa; sed generatio B. Virginis respectu Christi est generatio perfecta, & est causa necessaria, & naturalis diminutionis, & resultantia relationis maternitatis: ergo insinuat perfectionem in talem relationem, ne proinde talis relatio est perfecta in suo genere relativo.

Ideo generatio est perfecta, quia in se habet omnem sibi debitam integritatem, quare licet sit relatio essentialiter, quia tamen nihil ei deficit in ratione relationis transcendentalis, & generationis suo ordine est perfecta, licet non sit tam perfecta, sicut terminus, ad quem generandum ordinatur, quia perfectio non consistit in indivisibili sed relatio prædicamentalis maternitatis ita est integra, & completa in ratione relationis, ut nihil ex integritate, & complemento sibi debito deficiat: ergo talis relatio est perfecta, licet non sit æque perfecta, ac generatio cuius effectus, vel quasi effectus est.

Præterea, quia in generatione datur duplex conceptus, alius relationis, alius relationis transcendentalis; sed generatio Virginis respectu Christi non habet suam maiorem perfectionem propter rationem illam transcendentalem, quia etiam generatio equi est relatio transcendentalis, & nihilominus non habet tantam perfectionem, ac generatio Christi: ergo summa perfectio, quæ datur in generatione Christi non est, quia est transcendentalis, sed quia essentialiter respicit Christum, qui Deus est simul tanquam terminum suæ tendentiæ, sed etiam maternitas formalis respicit essentialiter Christum Deum, non transcendentaliter sed prædicamentally: ergo à tali tendentiā in Deum habebit aliquam perfectionem sibi proportionatam, licet non sit æqualis in perfectione generationis.

Declaro amplius hoc: quia ipso lumine naturali videtur ostendi manifeste ab specificativo rebus fundi perfectionem in specificatum; unde quo perfectius fuerit specificativum, perfectius erit specificatum, & ideo scientia, quæ tendit in Deum formaliter est perfectior scientia, quæ tendit in creaturam formaliter, & unio hypostatice humanitatis Christi perfectior est unione hypostatice humanitatis ad Deum, & hæc terminatur ad creaturam: sed relatio maternitatis in Virgine terminatur